

УДК 37.01
ШЗ7

Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»
Заснована 2018 року

Шевцова О. А.

ШЗ7 Мій конспект. 4-й рік життя. Зима / О. А. Шевцова —
Х. : ВГ «Основа», 2018. — 176 с. — (Серія «Заклад дошкіль-
ної освіти. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-3463-2.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 4-го року життя, що реалізують завдання освітніх ліній «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». Конспекти занять складено на навчальний рік (за порами року) відповідно до вимог та завдань оновленої програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля».

Задля зручності використання всі розробки розміщено на відривних аркушах. Поля для записів дадуть творчому вихователю змогу, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять.

УДК 37.01

ISBN 978-617-00-3463-2

© Шевцова О. А., 2018
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2018

ЗМІСТ

Передмова	4
Освітня лінія «Дитина в соціумі»	5
Моя сім'я	5
Частини тіла	7
Поведінка за столом (столові прибори)	9
Бережи книги	11
Український рушничок	13
Зимові свята	15
Ми — українці	17
Поведінка у транспорті	19
Мої друзі (хлопці та дівчата)	21
Добрі й погані вчинки	23
Герб, прапор України	25
Поведінка у магазині	27
Глиняні народні іграшки	29
Освітня лінія	
«Дитина у природному довкіллі»	31
Здрастуй зимонько-зима!	31
Дерева взимку	33
У лісі зайчик-побігайчик	35
Казкова подорож до зимового лісу	37
Кімнатні рослини	39
Сонце та місяць	41
До бабусі на подвір'я	43
Зима прийшла, сніжок принесла	45
Прогулянка-спостереження «Біля годівниці»	47
На вікні мороз малює	49
Матуся для кошеняти	51
Посадимо цибулю	53
Освітня лінія «Дитина у світі культури»	
(предметний світ)	55
Зимонька-зима	55
Постільна білизна	57
Вантажний транспорт	59
Професія лікаря	61
Наші помічники (побутові прилади)	63
Одяг	65
Спецтранспорт	67
Меблі	69
Вогонь	71
Новорічна ялинка для звірят	73
Небезпечні предмети	75
Освітня лінія «Дитина у світі культури»	
(літературна діяльність)	77
Читання та інсценування оповідання	
В. Сухомлинського «Як хлопчик хотів	
приголубити сніжинку»	77
Ой весела в нас зима	79
Читання вірша Н. Забіли «Наша ялинка»	81
Читання та обговорення вірша М. Підгірянки	
«Різдвяна зірка»	83
Заучування вірша П. Воронька «Кіт не знав»	85
Розповідання української народної казки	
«Коза-дереза»	87

Заучування вірша	
А. Камінчук «Годівнички»	89
Читання літературного твору	
«Два півники» з елементами	
гри-драматизації	91
Бесіда за змістом вірша	
А. М'ястківського «Наш рід»	93
Читання вірша К. Перелісної	
«Бідний зайчик»	95
Вилікуємо книжечку	97
Читання твору В. Сухомлинського	
«Зайчик і місяць»	99
Освітня лінія «Дитина в сенсорно-	
пізнавальному просторі»	101
Веселі ігри	101
Чарівна торбинка	103
Ранок, день, вечір, ніч	105
Допоможемо зайчику	107
Хто вищий?	109
На допомогу звірятам	111
На гостину до геометричних фігур	113
Учора, сьогодні, завтра	115
У світі казки	117
У зоопарку	119
Казка «Ріпка»	121
Равлики та жабенята	123
Освітня лінія «Мовлення дитини»	125
Непосидько-вітерець	125
Сніжний віночок	127
Слідами лісових тварин	129
Гостини у лісових звірят	131
Зайченя захворіло	133
Наталчина рукавичка	135
Кумедні сніговички	137
Незабаром новорічне свято	139
Новорічна ялинка для звірят	141
Зваримо борщик	143
На гостину до Карлсона	145
Допоможемо Червоній Шапочці	147
На свято	149
Кошенятко М'яв	151
Зимуючі птахи	153
На годівничці	155
Грати разом веселіше	157
Веселий барабанчик	159
Пухнастик і Ласунчик	161
Мишенята Пік, Пак, Пок	163
Різнокольорові сніжинки	165
Зимовий одяг	167
Наші улюбленці	169
Білочка-витівниця	171
Література	173

ПЕРЕДМОВА

Дошкільний вік — це важливий етап у становленні та розвитку особистості. Головна мета дошкільної освіти в Україні: створити сприятливі умови для особистісного становлення дітей; забезпечити їхній збалансований розвиток, узгодженість у житті основних тенденцій до самореалізації, саморозвитку, самозбереження, формування життєвої компетентності; розвивати ціннісне ставлення до світу природи, культури, людей, самих себе.

Досягнення дитини за період молодшого дошкільного віку є вирішальними для подальшого індивідуального становлення її особистості. Важливим досягненням чотирирічного малюка є те, що його дії та вчинки дедалі більше набувають цілеспрямованого характеру. Займаючись різними справами та спілкуючись з дорослими і між собою, чотирирічні діти починають діяти відповідно до поставленої мети, стають більш самостійними. Удосконалюються розумові процеси малят, їхнє мислення, пам'ять, більш стійкою стає увага. Дитина такого віку вже досить спритна, рухливість її зростає.

Орієнтовні конспекти занять розроблено таким чином, щоб надати педагогам широкі можливості для формування особистісної зрілості, базових якостей кожної дитини з її індивідуальними особливостями та досвідом відповідно до змін, внесених до оновленої програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня» від 2017 року, та наказу МОН України від 20.04.2015 р. № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти.

У конспектах занять реалізовано завдання освітніх ліній «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». Важливу роль відіграє системний цілісний підхід у забезпеченні виконання програмових завдань щодо здійснення якісної дошкільної освіти у групі дітей цієї вікової категорії.

Пропонований методичний посібник не є догмою. Кожен педагог може використовувати його творчо, зважаючи на особисті переваги та особливості розвитку вихованців. Матеріали посібника конкретизують завдання розвитку та виховання дітей, передбачаючи поступове ускладнення змісту, форм організації діяльності дітей з урахуванням їхніх досягнень. Послідовність проведення занять з дітьми визначає вихователь. Тривалість одного заняття у групі молодшого дошкільного віку — не більше 15 хвилин. Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій групі не перевищує двох організованих навчальних занять.

Робота з дітьми за поданими конспектами побудована на основі широкого та всебічного використання ігор, що дає змогу поряд з навчальними завданнями розв'язувати виховні завдання.

Сподіваємося, що ці напрацювання стануть у пригоді молодим вихователям на перших етапах педагогічної практики, а педагогів-майстрів спонукатимуть до власних творчих пошуків.

ОСВІТНЯ ЛІНІЯ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

Дата _____

Група _____

Тема. Моя сім'я

Мета: формувати уявлення дітей про сім'ю, її склад, роль тата й мами в сім'ї; закріплювати імена близьких; розвивати мислення, зв'язне мовлення, пам'ять; виховувати любов і повагу до рідних.

Попередня робота: розглядання сімейних світлин; бесіда про сім'ї; читання художніх творів відповідного змісту.

Матеріал: фланелеграф, схематичне зображення людей, фотографії сімей вихованців, сонечко (іграшка), матеріал для проведення дидактичних ігор.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Добрий день, мої малята —
І дівчата, і хлоп'ята!
Дружно всі гуртом ставайте,
Гру веселу починайте.
З квіточками граємо,
Пелюстки розглядаємо.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Вихователь звертає увагу дітей на пелюстки штучних квітів.

Пелюстки до нас шепочуть,
Щось розповісти нам хочуть.

Серед квітів вихователь знаходить схеми-зображення сімей: тато, мама, синок; тато, мама, донька; тато, мама, синок, донька; мама, син; мама, донька. Вихователь виставляє схеми на фланелеграфі.

— Як можна назвати кожне зображення?

Тато, мама, я —
Це моя сім'я.
Разом ми всі живемо,
Одне одного любимо.

— Чи всі сім'ї за складом однакові? (*Сім'ї бувають великими і маленькими.*)

Вихователь звертає увагу дітей на схему, на якій зображені мама і донька, мама і син.

— Як ви вважаєте, чи весело дитині в сім'ї, коли вона одна?

Звертає увагу дітей на схему, на якій зображені тато, мама, синок, донька.

— Як ви вважаєте, як проводять час діти в цій сім'ї?

» Дидактична вправа «Склади зображення сім'ї»

Пропонує дітям серед схематичних зображень людей вибрати зображення членів сім'ї. Викласти власну схему сім'ї. Стежить, щоб вибраний склад сім'ї відповідав дійсності.

— Хто живе в твоїй сім'ї?
— Чи всіх членів своєї сім'ї ти пригадав?
— Зображення кого слід додати?

Добре діти працювали,
Схеми правильно склали.

» Фізкультхвилинка

Сонечко до нас промінчиком зазирає,
Промінчиками грає, дітей звеселяє.
(Діти накладають долоньку на долоньку, розчепірюючи пальчики.
Ворушать пальчиками — утворене сонечко «грає промінчиками».)

До сонечка потягніться,
І йому ви посміхніться.
(Стають на носки, піднімаючи руки вгору.
Повільно опускають посміхаючись.)
До квіточки нахиліться,
Квіточці посміхніться.
(Нахили вперед.)
Як зайчики пострибайте,
(Стрибки на обох ногах на місці.)
Працювати разом починайте.

Вихователь звертає увагу дітей на панно з фотографіями їхніх сімей.

— Поки ми відпочивали, наші схеми перетворилися на фотографії.

» Дидактична гра «Моя сім'я»

На панно діти по черзі знаходять фотографію власної сім'ї, розповідають про свої сім'ї за запитаннями вихователя.

Запитання:

- Хто зображений?
- Як звати?
- Що робить удома?

III. ПІДСУМОК

- Про що сьогодні говорили?
- Кого можна назвати сім'єю?
- Чи всі сім'ї однакові?

Молодці, малята!
Час відпочивати.

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

ГАРНЕ СЛОВО

Мама! Мама! — гарне слово,
Тільки скажеш — все готово
«Мамо, кашки!» — кашка є.
«Мамо, чаю!» — вже налле.
«Мамо, спатки!» — вже роззутий,
І у ліжку, і укритий.
«Мамо, ніжку зав'яжи»,
«Мамо, казку розкажи!»
Мама! Мама! — гарне слово!
Тільки скажеш — все готово!

(К. Перелісна)

НАЙРІДНІША

Хто розкаже мені казку,
Хто щедріший всіх на ласку?
Ти, матусю, наймиліша!
В цілм світі найрідніша!
Хто нас ніжить і голубить,
Пестить, гладить, ніжно любить,
Пригортає до серденька?
Ти, моя найкраща ненька!

(Л. Голота)

ТАТО

Мій тато добрий і ласкавий,
Всміхнеться — сонце гріє,
Він різні гарні ігри-забави
Придумати уміє.
Я кожного шаную тата,
Хоч як їх скрізь багато,
Та лиш таким хотів би стати
Розумним, добрим і завзятым,
Як мій, мій рідний тато.

(Р. Завадович)

МИ З ТАТОМ

Ми мужчини —
Тато й я.
І робота в нас своя:
Ремонтуюмо замки,
Забиваємо гвіздки.
Тук-тук молоток —
І забили ми гвіздок!
Ми мужчини —
Тато й я.
І робота в нас своя:
Допоможем мамі ми,
Посуд змиємо самі.
От, от ми які
З татом вдвох помічники!
(Л. Рева)

Тема. Частини тіла

Дата _____

Група _____

Мета: ознайомити дітей із назвами частин тіла людини (тулуб, права і ліва нога, права і ліва рука, пальці, голова), із призначенням деяких частин тіла (руки потрібні для того, аби брати різні предмети, ноги — аби бігати та стрибати); учити дотримувати правил особистої гігієни для того, щоб бути здоровими; розвивати мислення, уяву, пам'ять, зв'язне мовлення; виховувати інтерес до свого тіла.

Попередня робота: обстеження-розглядання ляльок; розглядання себе в дзеркалі; спостереження за однолітками.

Матеріал: загадки, фланелеграф, Буратіно (іграшка), частини тіла Буратіно, матеріал для проведення дидактичних ігор.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Заглядає сонце у віконце,
Посміхнись скоріше сонцю.
До малят гість поспішає,
Про допомогу нас прохає.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

- Чи любите ви зустрічати гостей?
- Як ви гадаєте, хто може до нас завітати?

Треба частини тіла зібрати,
Гостя нашого впізнати.
Будемо дружно працювати,
Частини тіла швидко збирати.
Загадку першу маємо,
Її ми разом відгадаємо.

- В ній і думи, і слова,
Місце мрій — це... (*голова*).

Вихователь розміщує на фланелеграфі зображення голови.

- Він всі частини тіла тримає,
Живіт і спину має... (*тулуб*).

Вихователь розміщує на фланелеграфі зображення тулуба казкового героя, приєднуючи його до голови.

- Що з'явилося на фланелеграфі? (*Тулуб*.)

Ще загадку відгадаємо,
Частину тіла відшукаємо.

- Діти іграшки беруть
По дві, по три штуки.
А для цього потрібні
Нашим дітям... (*руки*).

Вихователь на фланелеграфі приєднує до тулуба ліву і праву руки.

- Чи однакові руки? (*Ні*.)

Руки праву й ліву маємо,
Ми їх миємо, ними граємо.

- Чи зможе людина прожити без рук?

Вихователь пропонує дітям заховати руки за спину і взяти улюблену іграшку.

- Чи змогли ви взяти іграшку? (*Ні*.)

- Чому ти не зміг взяти іграшку?

- Навіщо потрібні руки? (*Щоб брати різні предмети, малювати...*)

Руки працюють весь час,
Вправні пальчики у нас.

» Пальчикова гімнастика

В кулачку живуть брати.
Чи знайомий з ними ти?
Перший братик — Показальчик,
Другий братик — Помагайчик,
Третій братик — Всегуляйчик,
А четвертий — Заважальчик,
П'ятий братик — Прихваляйчик,
В кулачкові — Захищайчик.

Діти відгинають по черзі пальчики з кулачка, а в кінці стискають пальчики в кулачок. Вправу повторюють на другій долоні, повторюючи текст ще раз.

- Діти весело біжать
До річки по доріжці.
А для цього потрібні
Нашим дітям... (ніжки).

— Навіщо нам потрібні ніжки? (Щоб ходити, бігати, стрибати...)

Вихователь на фланелеграфі приєднує до тулуба ноги.

— Хто з'явився на фланелеграфі? (Буратіно.)

Очі швидко закриваємо,
Слова чарівні називаємо,
Буратіно оживляємо.

— Усі разом говоримо: «Раз, два, три, Буратіно, оживи!»

Вихователь замінює зображення на іграшку Буратіно.

» Фізкультхвилинка

У мене є голова,
Вправо-вліво, раз-два.
(Повороти голови праворуч-ліворуч, нахили голови.)
Вона сидить на міцній шиї,
Покрутили-покрутили.
(Колові повороти шиєю.)
Потім тулуб іде,
Нахил назад, нахил вперед,
Поворот-поворот.
(Руки на поясі, нахили, повороти.)
Умілі руки є у всіх,
Вгору-вниз, вниз-вгору.
(Ривки руками вгору-вниз.)
Ноги нам потрібні, щоб бігати,
Стрибати, присідати, стояти.
(Біг на місці, підскоки, присідання.)
Ось яке моє тіло!

— Буратіно просить дітей допомогти йому розібратися, навіщо в нього всі ці частини тіла.

» Дидактична гра «Продовж речення»

Вихователь пропонує дітям початок речення про дії, що виконують певною частиною тіла, а діти називають відповідну частину тіла.

- Намалювати малюнок нам допоможуть... (руки).
- Весело пострибати нам допоможуть... (ноги).
- Капельюх ми надягнемо на... (голову) тощо.

III. ПІДСУМОК

— Про що відгадували загадки? Назвіть частини тіла. Кого склали з частин?

Час тепер відпочивати,
Буратіно наші іграшки показати.

Тема. Поведінка за столом (столові прибори)

Дата _____

Група _____

Мета: учити дітей розрізняти та правильно називати предмети посуду, його призначення; ознайомити з правилами поведінки за столом; розвивати спостережливість, мислення, пам'ять, зв'язне мовлення; виховувати інтерес до навколишньої дійсності.

Попередня робота: залучення дітей до накривання столу до сніданку, обіду; розглядання посуду; сюжетна гра «Погодуй ляльку»; матеріал для проведення дидактичних ігор.

Матеріал: кішка (іграшка); предмети посуду: глибока та мілкі тарілки, ложка, маленька ложка, чашка, виделка; матеріал для проведення дидактичних ігор «Що це?», «Склади предмет», «Накриваємо на стіл».

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Ми веселі малюки,
Разом граєм залюбки.
Гостей любимо зустрічати,
Про все їм розповідати.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Кішечка гостей збирає,
Стіл святковий накриває.
Але як предмети називати,
Хоче у вас, малята, запитати.

Вихователь пропонує дітям розглянути предмети посуду на столі.

— Що перед нами? (*Посуд.*)

Будемо посуд розглядати,
Кішечці про нього розповідати.

» Дидактична гра «Що це?»

Вихователь демонструє дітям предмет посуду. Пропонує назвати цей предмет, розповісти про його призначення. Пропонує малюкам запитання (*допомагає дітям за потреби*).

— Що це? Навіщо потрібна? (*Це ложка. Вона потрібна для вживання рідких страв.*)

— Які страви можна їсти ложкою?

— Як слід тримати ложку, щоб зручно було нею їсти?

— Що це? Навіщо її використовують? (*Це маленька ложечка. Її використовують, аби покласти цукор в чай, дістати ягоди з компоту. Нею їдять тістечка, морозиво, варення...*)

— Що це? (*Це виделка.*)

— Які страви можна їсти виделкою?

— Навіщо виделці зубчики?

— Що це? (*Це глибока тарілка, а це її подружка — мілка тарілка.*)

— Навіщо потрібна глибока тарілка?

— Що можна покласти в мілку тарілку?

— Про що ми забули розповісти?

— Так, про чашку забули.

— Навіщо люди виготовляють чашки?

— Що можна пити з чашки?

» Фізкультхвилинка

Щось не хочеться сидіти,
Треба трохи відпочити.

Руки вгору, руки вниз,
На сусіда подивись.
Руки вгору, руки в боки.
Вище руки підніміть,
А тепер їх опустіть.
Плесніть, діти, кілька раз,
За роботу, все гаразд.

— Діти, поки ми трішки відпочили, маленькі кошенята розбили дещо із посуду. Засмутилася мама-кішка, бо не вистачить в неї посуду для гостей. Нумо їй допоможемо і склеїмо частинки посуду між собою.

» Дидактична гра «Склади предмет»

Вихователь підводить дітей до столу, де лежать частинки «розбитого» посуду. Роздає малятам площинне зображення посуду. Пропонує зібрати таке саме зображення з окремих частин. Якщо діти не можуть самостійно виконати завдання, педагог їм допомагає.

— Який предмет посуду ти зібрав?

» Дидактична гра «Накриваємо на стіл»

Вихователь пропонує дітям поставити предмети посуду на стіл, сервіруючи його до обіду.

- Що поставимо першим?
- Що покладемо біля глибокої тарілки?
- Що поставимо поряд з глибокою тарілкою?
- Що потрібно покласти біля мілкої тарілки?
- Що ми ще не поставили на стіл?

Діти коментують власні дії, відповідаючи на запитання.

— Кішечка прохає нагадати її кошенятам, як слід поводитися за столом.

Правила поведінки за столом

- Ніколи не сідай до столу з немитими обличчям і брудними руками.
- Не розмовляй за столом.
- Ретельно пережовуй їжу.
- Користуйся серветкою.
- Як поїси — не забудь подякувати.

Кішечка дякує малятам,
Та їй потрібно поспішати,
Страви смачні готувати.

III. ПІДСУМОК

- Хто просив нас про допомогу?
- Що ми допомогли кішечці зробити?
- Про що нагадали кошенятам?

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

* * *

Отака Ганнуля,
Дівчинка-бруднуля:
За обідом прямо
Влізла в суп руками.
Надкусила пиріжок
І поклала в фартушок.
Стала руки витирати —
На скатерці пальці знати.

(Грицько Бойко)

Тема. Бережи книги

Дата _____

Мета: ознайомити дітей з будовою книги, правилами користування книгою; розвивати зв'язне мовлення, увагу, спостережливість, мислення, пам'ять; виховувати цікавість до навколишнього світу, дбайливе ставлення до книг.

Група _____

Попередня робота: читання художніх творів, казок, віршів; розглядання ілюстрацій до знайомих художніх творів.

Матеріал: різноманітні книги із знайомими художніми творами, матеріал для проведення дидактичних ігор.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Доброго дня, дівчата й хлоп'ята!
Я вас радо вітаю, добра усім бажаю.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Казка до нас поспішає,
Казка нам про пригоди розповідає.

- Чи любите ви казки?
- Які казки ви знаєте? Де живуть казки?

Вихователь демонструє дитячі книги зі знайомими казками.

» Дидактична гра «Яка казка в книжці живе?»

Вихователь пропонує дітям переглянути ілюстрації в книзі, назвати казку за ілюстраціями. (Пропонує знайомі казки: «Курочка Ряба», «Ріпка», «Рукавичка», «Колобок», «Колосок», «Коза-Дерева» тощо.)

- Хто це?
- У якій казці він живе?
- Чи всі книги однакові?
- Чим вони відрізняються? (Розміром, ілюстраціями, казками...)

Вихователь пропонує обстежити книги.

— Книги різні: одні великі за розміром, інші — маленькі; одні товсті, інші — тоненькі.

Вихователь показує різні книги.

- Кожна книга має листочки, обкладинку.
- Чи всі обкладинки однакові? (Ні.)
- Чим вони відрізняються?
- На обкладинці зображують героїв казки, роблять напис назви казки.

Візьмеш книгу з яскравою обкладинкою, розглянеш зображених героїв — і захочеться дізнатися про їхні пригоди.

Обкладинку відкриваємо,
Книгу разом ми вивчаємо.

- Що ховається за обкладинкою? (Листочки.)
- Ці листочки називаються сторінками. Що можна побачити на сторінках книги?

» Дидактична гра «Склади ілюстрацію»

Вихователь пропонує скласти ілюстрацію з частин (2–3 частини).

- До якої казки ця ілюстрація?

» Фізкультхвилинка

Сонечко прокинулось,
(Діти повільно піднімаються, потягуються.)
В різні боки повернулось,
(Руки в боки, повороти.)

Потім весело всміхнулось,
(Посміхаються одне одному.)
Кругом себе обернулось.
(Крутяться.)
Стали квіти оживати.
(Піднімаються, ворушать пальчиками.)
Пташки пісеньку співати.
(Потирають руку об руку, ніби щебечуть.)
Діти стали танцювати,
Миле сонечко вітати.
Важко зайчику сидіти,
Треба трішки відпочити.
Скік-скік, скік-скік, скік-скік.
Треба трішки пострибати.
Скік-скік, скік-скік, скік-скік.
Пострибавши, працювати.

Вихователь вдає, що чує чийсь плач.

— Чуєте, хтось плаче! Хто це може бути?

Діти обстежують групову кімнату. Знаходять книгу під шафою чи столом. На книзі — штучні плями-наліпки із самоклеєнки чи іншого матеріалу. Вихователь пропонує дітям розглянути книгу.

— Ой, ой, ой! Що могло статися з книгою?

— Чи хочеться брати до рук таку брудну книгу?

— Нумо повторимо правила поведження з книгами.

Правила

- Не слід брати книгу брудними, мокрими руками.
- Не можна книгу рвати, псувати, обмальовувати, м'яти.
- Зберігати книги необхідно на поличках, в шафах, в ящиках столу.
— Перевірмо, чи добре ви все запам'ятали.

» Дидактична гра «Закінчи речення»

Вихователь пропонує дітям закінчити розпочаті ним речення, добираючи інформацію за змістом. Під час гри вихователь допомагає малятам, використовуючи навідні питання, підказки.

— Мені подобаються книжки... (Які?) (яскраві, з малюнками, з казками...)

— Не слід брати книжку... (брудними руками, мокрими руками, під час прийому їжі...)

— Книжку не можна... (Що робити?) (рвати, псувати, обмальовувати, м'яти.)

— Книги потрібно... (Що робити?) (розглядати, читати, берегти...)

— Погляньте, малята, наша книга знову яскрава, має приємний вигляд.

Вихователь знімає з книги штучні плями.

Книжку на поличку повертаємо,
Про правила поведження з книгами знаємо,
Про них друзям розповідаємо.

III. ПІДСУМОК

— Про що сьогодні говорили?

— Що має кожна книга?

— Як поводитися з книгами?

Тема. Український рушничок

Дата _____

Група _____

Мета: формувати уявлення дітей про традиційну українську оселю, про традицію прикрашати світлицю рушниками; ознайомити з різними рушниками; розвивати увагу, мислення, спостережливість, зв'язне мовлення; виховувати інтерес до народних традицій, бажання вивчати їх, шанобливе ставлення до праці майстринь-вишивальниць.

Попередня робота: розглядання візерунків на вишиванках, зображення будинків у сільській місцевості та місті.

Матеріал: ілюстрації сільської місцевості, світлиці; зразки рушників; матеріал для проведення дидактичних ігор.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Усміхнемось всім навколо —
Небу, сонцю, квітам, людям.
І тоді обов'язково
День для вас привітним буде!

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Бабуся Одарка запрошує нас до себе у гості. Вона живе в селі за містом.
На чому можна доїхати до бабусі Одарки?

В автобус разом всі сідаємо,
До бабусі на гостини вирушаємо.

Вихователь демонструє ілюстрацію сільської місцевості.

— Які будинки в селі?

— Скільки сімей може мешкати в такому будинку?

» Дидактична вправа «Знайди предмет за описом»

Вихователь пропонує мовленнєвий опис будинку бабусі Одарки, а діти знаходять його на ілюстрації.

— Будинок у бабусі Одарки невеликий, біленький. Має маленькі віконця.
На подвір'ї у бабусі росте багато квітів, живуть вірний пес Пустун та кіт Сму-гастик.

Бабуся нас чекає,
У віконце виглядає.
Привітаймо бабусю Одарку!

Вихователь демонструє ілюстрацію світлиці.

— Діти, подивіться, яка чудова світлиця! Як гарно в ній прибрано.

— Чи подобається вам у світлиці?

— Якщо ви будете уважними, то можна почути і побачити багато цікавого.

Бо кожна річ тут уміє говорити. Відгадайте мою загадку і дізнаєтеся, про що сьогодні поговоримо.

Коли микось чи вмиваюсь,
Потім ним я витираюсь.
Витирати сухо звик
Мій м'якесенький... (рушник).

НАША ХАТА

Вся у білих рушниках,
Наша хата — ніби птах.
Мчить вона через віки,
Диво-крила — рушники.

Вишивала їх бабуся,
Вишивала їх матуся.
Я теж птаху помагаю —
Рушничок свій вишиваю.
(Наталка Поклад)

Вихователь демонструє зразки рушників.

— Що перед нами? Чи подобається вам такий рушник?

- Чим сподобався?
— Які кольори дібрані для візерунка? А на цьому? Що зображено на рушниках? (*Квіти, листочки, геометричні фігури, крапки, лінії...*)

» **Фізкультхвилинка**

Щось не хочеться сидіти,
Треба трохи відпочити.
Руки вгору, руки вниз,
На сусіда подивись.
Руки вгору, руки в боки.

Вище руки підніміть,
А тепер їх опустіть.
Плесніть, діти, кілька раз,
За роботу, все гаразд.

- В Україні є багато видів рушників. Кожен з них має свою назву.
- Родинні — вишивали на них квіти, узори. Використовували їх для прикрашання образів, портретів, для різних обрядів.
 - Росяничка — рушник для дівчаток. Вишивали на такому рушнику цвіт яблуні та вишні, ромашки й незабудки, а між ними дрібненькі листочки барвінку і вишеньки.
 - Грайлик — рушник для хлопчиків. Крім квітів на них ще вишивали пташок.
 - Утирач — узори на них прості. Їх пропонували подорожнім і гостям, аби утирати руки.

НА МОЄМУ РУШНИЧКУ
На моєму рушничку
Квіти, як у квітничку:
Ружі, сон, лілея біла,
А на мак ще й бджілка сіла.
Бджілка-бджілонька мала
Мед для мами принесла.

(Г. Мовчан)

— Кожний рушник має свій візерунок.

» **Дидактична вправа «Знайди відмінності»**

Вихователь пропонує дітям розглянути зображення двох рушників (*схематичне зображення на папері*). Потрібно порівняти їх між собою та назвати відмінності.

- Чим відрізняються рушники?
— Якого елемента бракує?

Час нам в садочок повертати,
Бабусі Одарці:
«До побачення!» — сказати.

III. ПІДСУМОК

- До кого ми сьогодні завітали?
— Про що говорили?
— Чим прикрашали рушники?
— Як називається рушники для дівчинки та для хлопчика?

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Я в садочку сиділа,
Рушник вишивала.
Мені ружа світила,
Мені шить помагала.
Сюди-туди голка,
Сюди-туди нитка,
Отут буде листя,
Отут буде квітка.

РУШНИК

Я в садочку сиділа,
Рушник вишивала.
А півні мені співали,
Мені шить помагали.
Сюди-туди голка,
Сюди-туди нитка,
Отут буде гребінь,
А отут борідка.

(Д. Чередниченко)